

Miriam Sings Anew

In this, the last of two articles, Lilian Blum Koval concludes her discussion of modern Jewish music and those who compose it.

Joseph Tal

"I feel convinced that musical expression based on history will always be more reliable, for history, unlike folklore, is always more exact, more factual."

By these principles, Joseph Tal, living through the siege of Jerusalem, composed a symphonic work for orchestra, piano, choir and soprano. Going back to a parallel situation in ancient biblical times, he compares the willingness of Hannah to sacrifice her seven sons rather than deny their faith in God, with the determination of Jerusalem's men and women today to die rather than give up their homeland. Tal says, "I am sure I could never have written this music in a similar way in any other place. It is hard to prove it by analysis, but history will decide about the truth in the work."

Another composition of Tal's is his choreographic poem for orchestra and baritone, "Exodus." The municipality of Tel Aviv awarded him the Yoel Engel prize for this work, successfully performed by the Israel Philharmonic Orchestra last year on tour at Royal Albert Hall, London, under Edouard van Beinum.

In Cleveland

And we of Cleveland who were privileged to hear Israel's orchestra last January could not fail to have felt how Ben Chaim's "Psalm" made the Bible more alive for us. In the solemn, pastoral gentleness of its music I saw olive trees against a brilliant sky, the browns, grays and violet tintings of the ground as against the bright green verdure of our own landscapes. I seemed to breathe the hot, sun-baked air,

By LILIAN BLUM KOVAL

heavy with Oriental languor.

But even more thrilling was my encounter early next morning with another outstanding composer of modern Israel. The door of a kitchenette apartment of the Commodore, at which I knocked, was opened by a slender, dark-haired man. And then I saw him moving toward me, Oedeon Partos, violinist and celebrated composer. He was tall, fortyish, serious faced and walked with a decided limp. Both of us being of Hungarian extraction, I quickly exhausted the dozen or so Hungarian words which comprise my vocabulary in my greeting.

It was through madam, his wife, who speaks French fluently, that our chat was conducted. The air was fragrant with the savory fumes of a goulash that she was preparing for "mittagsessen." She graciously accepted a jar of my own cherry preserves which I had brought with me for dessert and brought me "a coffee." I enjoyed it as thoroughly as I did my visit with her gifted husband.

Oedeon Partos

Partos, like all the truly great, was extremely modest and self-effacing. He was hesitant to speak about himself, steered all questions I put to him regarding his compositions away from reply toward expression of appreciation of my interest in Israeli music. We parted after he had graciously offered to send me some of his music upon his return to Israel.

Below, in the lobby, I found groups of musicians of the orchestra. If they had been seared by Hitler's holocaust there was no evidence of it in their manner. I found them calm and cheerful, their eyes turned resolutely toward the future. Among them were the three Bor brothers of Tel Aviv, Chaim, Shlomo and

Abraham, all of whom were very proud at having been privileged to attend the classes of Dr. Engel, up to the day of his death in 1928. For Engel was indeed the chaluz, the pioneer of the renaissance of national Jewish music and did for it what Bela Bartok accomplished for Hungarian music.

I enjoyed chatting with young Grunschlag, one of the concert masters of the orchestra, about Menahem Mahler-Kalkstein, composer of David symphony recently performed in this country. We exchanged comments about Alexander Uriah Boscovich whose compositions for piano are especially interesting since Boscovich so cleverly produces from the piano exotic, Oriental sounds seldom created by anything but percussion instruments.

Ernest Bloch

But it is to Ernest Bloch who lives among us here in America, whose great Israel symphony will be performed by the Cleveland Orchestra during March within the Jewish music festival period, that we owe even a more profound answer to the question, "What is Jewish music?" In his compositions Bloch has expressed the 5,000-year-old Jewish heritage. He has made the Jew come alive in his music. We feel his joys, his agonizing frustrations. We actually hear the sharp staccato in his speech, the inflection of his voice. To quote Bloch's own words as printed by Dr. Pete Gradenwitz in his book, "Music of Israel," "I have listened to an inner voice, deep, secret, insistent, ardent, an instinct much more than cold, dry reason, a voice which seemed to come from far beyond myself, far beyond my parents—a voice which surged up in me on reading certain passages in the Bible, Job, Ecclesiastes, Psalms, the Prophets."

MUSICAL DIARY

JOSEF Tal's symphonic cantata "The Mother Rejoices," based on "Hannah and her Seven Sons" (from Bialik's "Books of Legends") in a recording from Kol Zion Lagola, for soloists, chorus and orchestra, created during the War of Independence, is a 15 minute composition of utmost concentration. There is a striking contrast between pagan praise and the Jews' Hallelujah choirs. This exciting piece of music is dramatic in its rhythmic restlessness and modern in the best sense of the word. Never before have we heard so inspired and moving a work by this extremely gifted composer.

FRANCO

רשימות מוזיקליות

דברים אחדים על פרוקופייב מאת אוליה זלברמן

שבוע מה במוסקבה טרגי פרוקופייב... פייב, גדול הקומפוזיטורים הסובייטיים, ובתחומים אחרים של עולם המוזיקה... הגדול בקומפוזיטורים של ימינו... ככלל, דומה מזלו לא שישק לו כל-כך בערוב-יומו: כידוע נמתחה עליו בקורת במולדתו לפני שנים אחדות, וגם במערב לא היו ליצירותיו האחרונות מהלכים במידה מספקת, והוא מת בשבוע שנכטר סטאלין, ועל-פני ארצו שהונח כבניין אגודת הקומפוזיטורים בכוס-קפה עבר קהל מצומצם לפי היחס - קהל אלפים, ירדנים ומוזיקאים.

ואינו מונה אותה בתוך מכלול-היצירות של מגנונון... כחצי שנה לפני מותו הופיע בכתב-העת "סובייטסקאיה מוזיקה" (חוברת 10, אוקטובר 1952) מכתבו על יצירותיו האחרונות. אנו, המוזיקאים הסובייטיים, כוהב פרוקופייב במכתב זה, "הייבים להעמיק חקר בחיי האנשים הסובייטיים, לתאר את החיים האלה בצורה בולטת - באופרות, קאנטטות, סימפוניות, שירים; עלינו להגביר את התביעות מעצמנו, ליצור יצירות בעלות רמה אידאית ואמנותית גבוהה, הראויות לעמנו הבונה את הקומוניזם.

כך שקע במקצת כוכבו של פרוקופייב, אשר זרחה כמטאור ברוסיה, והזוהר אחריכך בשמייה המערב, עד שחזר למולדתו ב-1934. ודווקא משום ששב למולדת והישתדל ליצור סיועה של השפעת המערב ושל דרישת ארצו לגבי המוני-קלי - געשה לאותו פרוקופייב גדול וכעמיק, אשר יצירותיו יישארו נהלה לדורות.

באוטוביוגרפיה שלו מונה פרוקופייב את האלמנטים החשובים, שמהם מורכב מגנונון: שיבה אל הצורה הקלאסית והתחדשותה; תידוש ההארמוניה (אשר הביא בעקבותיו גם לחידוש הקו המלודי, ההימור וזה מובנה היצירתי - חידוש שטיפל בו בזכותו של טאנייב, אשר נהג בו על ההארמוניה האלמנטארית שלן); יסוד הדימוסיה לכבוד של שומאן, שהשפעתה עליו הייתה גדולה; יסוד לירי; יסוד סקרצואידי - של מהת-לה ושהוק ולעג, אופייני הדבר, שאין הוא מונה כאן את האלמנט הלאומי-מירוסי, - שכן האלמנט הלירי, המלודיקה הלירית, היא כה רוסית אצל פרוקופייב, כה אמיתית, פנימית, אימאננטית - עד שאין הוא חש בלי כלל

"לאחר שסיימתי את כתיבת הפואמיה הסימפונית, פנישה החלגה והדוהן שנכתבה בהשראת מיזוג נהרותינו הגדולים, זיכרתי את הסימפוניה השביעית - סימפונית-הנעורים, שהיא חולדות ההגיי גים על דרך השמחה והגיל, אשר בה צועד הנוער שלנו. בעתיד הקרוב הנני מתכוון לעבוד גם התיאטרון הלנינגראדי לאופירה ובא-לט ע"ש קירוב על הבאלט שלי, אגדת ברח-האבן, לפי הנושאים אשר באגדות האוראליות של ס. באזוב, הנושאים העיקריים של הבאלט - שמחת העמל היצר לטובת העם, יופיו הרחני של העם הרוסי, האהבה הנאמנה של האמן הצעיר והחרוץ דאגילה וכלתו קאחרונה, אני מתכוון לעבוד עם התיאטרון ע"ש סטאניסלאבסקי על הצגת הגורסה החדשה של האופרה, מלחמה ושלום, לפי הרומאן של ל. טולסטוי, גרסה שסיימתי את עיבודה לאימבר".

אוצרי-יצירות גדול הניח אחריו פרוקופייב, שעדיין הוא טעון גילוי ופירסום; ביחוד חשוב הדבר בשבילנו, שכן המוזיקה של פרוקופייב אינה ידועה אצלנו כל-ביצורה. קצומצם הוא הביצוע החי של יצירותיו על-ידי התזמורת

הפילהארמונית הישראלית: הסימפוניה הקלאסית, הסימפוניה החמישית (קוסביצקי), פטיה והנאב" (איגור מרקוביץ), הקונצרט השלישי לפסנתר (בביצוע פראנק פלג, אלה גולדשטיין ואוניגסקי), הקונצרט לכינור מס' 1 (בביצוע אינק שטרן), (זהו כמדימה, הכול, נוסף על כך הושמעו בראדיו תקליטים של הקאנטטה אלכסנדר נייבסקי, חלקים מהסיטה לבאלט "רומיאו ויוליה", "אוכרסורה על גושיים יהודיים".

והרי פרוקופייב חיבר שבע סימפוניות (בכללו סימפוניות-הנעורים שהוא מוכיר במכתבו ה"ל); שמונה סונאטות לפסנתר (כאן מוזמן הפקיד טעיין ואהראי לפסנתרים שלנו; פעמים אחדות כבר עמתי על כך שבמקום לחזור על אותו הפרטואר הפסנתרי הנוש דאלי לפסנתרנינו להקי יוש טזמנס ללימוד קונצרטים וסונאטות לפסנתר של קומפוזיטורים בני זמננו, ובראש-זראשונה של פרוקופייב, כשם שחובה עליהם, להעליל את היצירה ישראלית לפסנתר); חמישה קונצ'רטים לפסנתר, שאחד מהם הוא לירשמאל בלבד; באלטים מפורסמים ("רומיאו ויוליה", "לכת לוכית", וכן החדש - "אגדת פרח הסלע"), קאנטטות (מלבד "אלכסנדר דר נייבסקי", המוכרת היטב במערב, הירבו לבצע בברית-המועצות את הקאנטטה "מהפכת-אוקטובר", על-פי טכסיים של מארכס, לינן וסטאלין, וכן הקאנטטות "על הנער האלמוני" ועל משמר השלום".

אמפיאה כבירה היא האופירה "מלחמה ושלום", שחוקה עליה כי תתפוס בתולדות האופירה הרוסית אותו מקום שזכו לו "איוואן סוסאנין" לגלינקא, "יבגני אוניגין" לצ'יקובסקי ו"בוריס גודונוב" למוסורגסקי. אגב, בברית-המועצות היו גם קולות של ביקורת שלילית על אופירה זו - על "היבושת המלודית שלה", על "המלודי קה הנובעת מאשראה אינסטרומנטלית", ולא ממקור השיל הלאומי - מסכת היצירה של פרוקופייב כוללת גם יצירות קאמרי-מוזיקליות, להרכי-זיכלים מרובים ושונים, קונצ'רטים וסונאטות לצ'לו, שירים, הימ-נוניים" למקהלה, שירים לקול

ולפסנתר שכתב בשנים האחרונות - הרומהו ל"מוזיקה לכול", ספרות עיריה לפסנתר בשביל ילדים, לדרגות בינוניות וגם גבוהות. כתחום הפסנתר אפשר לומר בבטחה שאין דומה לו בין הקומפוזיטורים בני זמננו - מבחינת המסך הסגנון הפסנתרי המונומנטאלי, חידוש הטכניקה הפסנתרית וציליליותה, מבחינת אופיו האינדיבידואלי ומבחינת קשריו אל המסורת הפסנתרית הרוסית הגדולה. ממציא גדול בממלכת המוזיקה היה פרוקופייב, אך גם משיך בורכים הקודמות, הסלולות; גאון-אמת היה - ורק בזרות הבאים אפשר יהיה לעשות סלקציה צודקת של אוצרי-יצירתו העצום - עצום לא כל-כך בכמות כמר באיכות.

קאנטטאות לפסנתר... ממשיש ובא הגיהפסה הג האביב. קדם לו הגיהפורים ומה בדבר "הגליל תם" של הגים אלה? לא ידוע לי על איזה קומפוזיטור ישראלי שחיבר אופירה ועיי רה לילדים, מחזה מוזיקאלי, או קאנטטה עליה על נושא כמגילת-אסתר (אם האינפורמציה שלי לקויה, בקשתי שטרי זה לפני הקומפוזיטורים שימצאו לי אותה...), כל הכבוד לאופירות גדולות על נושאים תנ"כיים, המוקדשות לשלי מה המלך או לודו המלך, אך מדוע אין מטפלים בוואנר זעיר יותר - במוזיקה קה שימושית, המשמשת את צורכי ציבור-העובדים ובייחוד הקיבוץ? כידוע ישנה אופירה של דאריוס מיאוי, "אזטה" מקארפאנטראס, אופרה קטנה ופכהתת על נושא פורים (והרי מיאו נעשה פופולארי אצלנו בעבור האופרה שלו "המלך דוד", שתבוצע בקיבוץ של השנה הבאה בירושלים לרגל "חגיגות דוד", אך מדוע האופירה שלנו, התזורת שוב ושוב על "עטלה" ו"כרמן" - מדוע לא הגתה היא את הרעיון להציג בפורים אופירה קטנה זו?

הנה קראתי שאורגן קורס לקישוטי פסח בקיבוץ: זהו ללא ספק אמצעי מצויין לסיפוק צורך מצורכי החג במשק הקיבוצי. אך מה טוב היה אילו ניתן להוסיף לתפארת הגיהפסה גם קישוט צילילי - לאחד את הכוחות המוזיקליים בארץ ולארגן, למשל, שבוע קאנטטות לפסנתר באחד היישובים. הנה הוכתרו בפרס-אגלל הקאנטטות הבאות:

קרן בנייה-האומה הקציבה סך 500 ל"י כפרס לקומפוזיציה - ליצירה אימפוניית-מקהלתית המבוססת על רעיון האומות המאוחדות, שמשך נגינתה צריך להיות מ-15 עד 20 רגל ושהטקסט שלה יהיה מתוך ישעיהו - והיה באחרית הימים.*

מבין שש יצירות ישראליות אשר נשלי-הן לבהירה לוועדה המוזיקלית של האיגוד הבינלאומי למוזיקה חדישה, לקראת הגיגת-הסתיו שלו באוסלו, נבחרה היצירה הקאברית לחליל, ויאילה וסופר-ראן, "שירי רחל", לאברהם זאופ.

בקצת אינפורמציה

יצירה חשובה של קומפוזיטור חשוב
יוסף טל (גריוטאל) — קאמאטה סימפון
נית המבוססת על טקסט חנה ושבעת
בניה"י, במסר הוצאה של ביאליק, ורבי
גיבקי, בוצעה ע"י תומורת, קול ציון
לגולה"י, בקהלתה והסוליסטים שרת לאש
(סופראן) ואפרים וגר (באריטון) ליד
המכורל באיר הרניק, בניצוח המהמרה
אין להסתפק בהשמעה חד-פעמית זו
אלא ראוי שהיצירה תושמע בכל ההזדמ
רות של ארצנו.

*

11/3/1953

אילדי ציליכמן - "אח המשה"

----Josef 'Taal's Kantate hat noch staerkere ,eigenwilligere
Zuege. Im Gegensatz zu A-nderen beherrscht dieser Komponist
ausserdem in na-tuerlichster Weise die Kunst der Uebergaenge
aus dem Ermessen der inneren Proportionen. Sehr fein versteht
er es, aus seiner edlen Thematik heraus ,oder im Gegensatz
zu ihr, Sprengungs-Elemente zu finden, die sich in Verbindungs-
elemente umwa-ndeln und umgekehrt.----

MB-MITTEILUNGSBLATT, Oktober 1953

MUSICAL DIARY ^{18.10.} _{53.}

NEVER before have we listened to such a superabundance of Israel music as during the Conquest of the Desert Music Festival. Tuesday night's programme consisted of no less than six *premieres*, and we are led to wonder how the audience could digest such a multitude of varied dishes.

The curtain raiser, Haim Alexander's 'Artza' overture performed by the Kol Yisrael Orchestra under Heinz Freudenthal, is bucolic in mood; the wind and the brass sections give this somewhat long piece a rustic atmosphere. Yedida Admon's three songs for mezzo soprano and orchestra are warm and well contrived. Naomi Zuri, the soloist, has decidedly improved since she studied abroad; her rendering was cultured and resonant. The main merit of Hanoeh Jacobi's Israel Capriccio is the transparency of orchestration and clever counterpoint. The theme is idyllic but he repeats himself too frequently.

Kol Zion Lagolah's choir joined the orchestra for the second part of the programme. Emanuel Amiran's Cantata, 'Comfort ye my People,' is conventional throughout, with some dull Oriental echoes.

By far the most interesting and remarkable offering of the evening was Joseph Tal's Symphonic Cantata 'The Mother Rejoices.' Here is strong contemporary music *par excellence*, and it is not flattering to add that it could hold its own as part of—say—Honegger's magnificent 'Le Roi David'. Meir Harnik performed the piano solo, and Sara Lash and Ephraim Wagner interpreted the vocal parts.

Karel Salomon's Cantata 'Adon Olam', especially composed for the opening of the Exhibition, where it was conducted by George Singer, is an expert opus in its setting for voices; it is never dull, full of lyrical feeling and well-shaped. Leo Rosenblueth was a brilliant soloist.

It seems a pity that the programmes are always stencilled, often illegible, and never carry either the lyrics of the songs

performed or explanatory notes of new works.

The same night the Croatian Ballet Company made its *debut* at the Edison. As this *ensemble* has already been reviewed from Tel Aviv, we will just add that it seems a handicap to perform such gay and colourful dances against a curtain of austere black, and that the accompaniment, confined to a piano, produces the atmosphere of a rehearsal.

הקאנטאטה הסימפונית „אם הבנים שמחה“ מאת יוסף טל נתגלתה לנו אף היא כיצירה בעלת משקל אמנותי דב. היא מוקדשת לזכר המוסיקאי הצעיר גבריאל יעקבסון, שנפל במלחמת השחי' הור. הרושם החזק הושג כאן על ידי הפעלתו של מנגון אינסטרומנטלי ו- קולי עצום ביחס ליצירה, שארכה אינו עולה על רבע שעה, ובדחף הסנימי הי' מבקיע את הצלילים אל מרום פסגתם. הקולות הסוליסטיים הבוקעים מתוך הי' מקהלה — ויורשה-נא לי להביע בהז' דמנות זו את התפעלותי מגוון קולה החם והסנימי-אינטנסיבי של שרה

לאש — מוסיפים אף הם למתח הנס' ער, הקדחתני המאפיינים יצירה זו. ו- אילו צלילי הפסנתר הסוליסטי (בבני' צועו רבי-יכולת של מאיר הרניק) מכי' ניסים אלמנט זר ובלתי-מתמזג עם הי' רעיון היסודי. הובלטו הבלטה חזקה הניגודים בין „השתחח לצלם“ ל„הש' תחח ליהוה“, כשקולות המקהלה נצטר' פו אורגאנית עם שאר כלי התזמורת.